

Toplumsallığın Kurucu Aktörü Olarak Teknoloji: Eleştirel Bir Değerlendirme

Emin Baki ADAŞ**

 0000-0002-9360-5804

Borabay ERBAY*

 0000-0002-5744-1638

MAKALE BİLGİSİ

Başvuru: 28.08.2021
Düzeltilme Talebi: 13.09.2021
Son Düzeltilme: 25.09.2021
Kabul: 07.12.2021
Online Yayın: 15.12.2021

Anahtar Kelimeler:

Teknoloji
Sosyal Teori
Toplum
Aktör-Ağ Teorisi
Sosyoloji

ÖZ

Teknoloji, en ilkel aletlerden karmaşık dijital teknolojilere kadar insanlık tarihinin merkezi bir bileşeni olmasına rağmen, sosyolojide çoğunlukla tali bir yerden ele alınmaktadır. Klasik sosyolojiden yakın geçmişe dek ana akım sosyolojinin teknoloji ile kurduğu ilişki çoğunlukla teknolojinin bir insan ürünü olarak ele alınması ve toplumsallığın üretiminde ve toplumsal yapının istikrar kazanmasında bir aktör olarak değil, insanın insan ile ilişkisinde bir araç olarak ele alınması şeklinde olmuştur. Teknolojinin toplumsal bir aktör olabileceği fikri çoğunlukla radikal bir düşünce olarak sosyolojinin kıyısında kalmıştır. Ancak tarihsel süreçte, özellikle yeni teknolojilerin gelişmesiyle birlikte teknolojinin bir toplumsal olgu olmasının yanında toplumsal bir 'aktör' olarak ele alınabileceği düşüncesi bu atfedilmiş radikallikten uzaklaşmaya başlamıştır. Her ne kadar sosyoloji alanında teknoloji üzerine yapılan çalışmalar son dönemde hız kazanmakla birlikte, sosyolojinin teknolojiye ilgisi, en azından akademik programlar içinde oldukça sınırlı bir düzeyde kalmıştır. Bu çalışma sosyolojinin teknoloji ile olan ilişkisinin kuramsal ve tarihsel bir izliğini çıkarmak ve teknolojinin aslında sosyolojinin kuruluşundan itibaren merkezi bir rolde olduğunu görünür kılmayı amaçlamaktadır.

*1 **Yazar İletişim/ Corresponding Author:** Emin Baki Adaş (Doç. Dr.), Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fak., Sosyoloji, Aydın, Türkiye
[✉ eminadas@adu.edu.tr](mailto:eminadas@adu.edu.tr)

*2 Borabay Erbay (Arş. Gör.), İzmir Ekonomi Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fak., Sosyoloji, İzmir, Türkiye [✉ borabay.erbay@ieu.edu.tr](mailto:borabay.erbay@ieu.edu.tr)

Kaynak Gösterimi/ Citing This Article: Adaş, E. B. ve Erbay, B. (2021). Toplumsallığın Kurucu Aktörü Olarak Teknoloji: Eleştirel Bir Değerlendirme. *Sosyolojik Bağlam Dergisi*, 2(3), 99-114. doi:10.52108/2757-5942.2.3.7